

Lunds kommun

Rektorn vid Flygelskolan

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Flygelskolan
i Lunds kommun

Tillsyn i Flygelskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Lunds kommun under våren 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Flygelskolan besöktes av Skolinspektionen den 6 maj 2014.

Fakta om skolenheten

Flygelskolan ligger i området Östratorn i östra delen av staden Lund och är en skolenhet med utbildning för elever i förskoleklass och årskurserna 1 – 5. Skolenheten är belägen bredvid Östratornsskolan och eleverna får en del av sin undervisning vid denna skolenhet, eller genom att lärare från denna skolenhet kommer till Flygelskolan för att bedriva undervisning. Så gott som alla av Flygelskolans elever har sin fortsatta skolgång vid Östratornsskolan. Flygelskolan består av två flyglar, A- och B-husen, och i dessa flyglar ligger elevernas hemklassrum. Skolenheten befinner sig i en omorganisation med syfte att skapa åldershomogena klasser. I dagsläget har förskoleklass och årskurs 1 åldersintegrerad undervisning och så även årskurs 2 och 3. Det finns i varje flygel en klass med elever i förskoleklass och årskurs 1 och en klass med elever i årskurs 2 och 3. Eleverna i årskurs 4 och 5 har åldershomogena klasser med placering i varsin flygel. Eftersom det inte finns någon matsal, äter eleverna i klassrummen och för de yngre eleverna används klassrum och flyglar även som lokaler för fritidshemmet. Läsåret 2013/14 finns 145 elever inskrivna vid skolenheten, varav 25 elever går i förskoleklass. Lärarna är indelade i två arbetslag utifrån tjänstgöring i de två husen (A- och B-husen) och en del av skolenhetens lärare tjänstgör både vid Flygelskolan och vid Östratornsskolan. Delar av skolenhetens elevhälsa arbetar även vid dessa två skolenheter. Skolenheten leds av en rektor som även ansvarar för fritidshem (elever i förskoleklass till och med årskurs 3) och den så kallade fritidsklubben (elever i årskurserna 4 – 6) som är belägen i angränsande lokaler.

Skolenheten redovisar att läsåret 2012/13 når samtliga elever i årskurs 3 kunskapskraven för naturorienterande och samhällsorienterande ämnen. Samma år når 93 procent kraven i matematik och 81 procent kraven i svenska. I jämförelse med tidigare år (2012) är detta en viss försämring, framför allt i ämnet svenska. För eleverna i årskurs 5 finns inga resultat de senare åren (2012 och 2013). Rektor har efterfrågat resultat för Flygelskolans elever i årskurs 6 från Östratornsskolan, men ej fått några.

Helhetsbedömning

Tillsynen av Flygelskolan visar att skolenheten befinner sig i en förändringsfas och att den nya rektorn startat ett arbete för att skapa tydliga rutiner och en ny organisation. Bland annat har skolenheten infört klarare instruktioner för arbetet med särskilt stöd och tillsynen visar att dessa i huvudsak fungerar. Samtliga elever når dock inte kunskapskraven i årskurs 3 och tillsynen visar att skolenheten inte i tillräcklig utsträckning följer upp resultaten, varför skolenheten i större utsträckning behöver sammanställa och analysera hur måluppfyllelsen ser ut och vilka åtgärder som skolenheten, utifrån ett systematiskt kvalitetsarbete, behöver genomföra för en högre måluppfyllelse.

Det finns även behov av att utveckla hur undervisningen systematiskt riktas in mot målen i läroplanen. Lärarnas samverkan fungerar inom arbetslagen, men mellan arbetslagen och de två flyglarna finns en uppdelning som leder till att det tycks finnas två skolor inom skolenheten. Samverkan behöver även bli bättre avseende eleverna i de högre årskurserna, där lärare från andra skolenheter verkar. För dessa elever är undervisningen stundtals splittrad vilket leder till att elevernas väg mot målen inte gynnas. Tillsynen visar även att undervisningen inte utmanar eleverna i tillräcklig utsträckning, vilket framför allt syns i att de elever som lätt når målen inte alltid ges den ledning och stimulans som de behöver för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling. Elevernas möjlighet till inflytande över undervisningen varierar och det skiljer sig inom skolenheten hur man vill arbeta med detta, skolenheten behöver därför utveckla och förbättra även denna del i undervisningen. Skolenhetens rektor har dock skapat kanaler för att utveckla elevernas formella vägar till inflytande och det finns även rutiner för att fånga upp signaler om trivsel och trygghet. På skolenheten görs många saker för att tillgodose elevernas behov av trygghet och personalen är uppmärksam på otrygga situationer.

Ett flertal av de brister som Skolinspektionen pekade på vid 2009 års tillsyn återfinns dock i denna tillsyn och det är anmärkningsvärt att dessa brister inte åtgärdats fullt ut.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Lunds kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 1 november 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Lunds kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Lärarna ska ge elever som lätt når kunskapskraven som minst ska uppnås ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling.
- Lärarna ska samverka i arbetet med att nå utbildningsmålen.

Motivering

Enligt skollagen ska alla barn och elever ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling. Enligt läroplanen ska lärare samverka med andra lärare i arbetet för att nå utbildningsmålen, och organisera och genomföra arbetet så att eleven exempelvis får möjlighet att arbeta ämnesövergripande.

Av intervjuer med elever vid Flygelskolan framgår att det varierar mellan lärarna hur väl de lyckas möta elevernas olika behov. Det finns lärare som eleverna uppger vara bättre på att i undervisningen utmana dem och leda dem mot högre resultat. Samtidigt, menar eleverna, att lärarna ibland får lägga mycket tid på de elever som har svårare att koncentrera sig. Eleverna ger dock exempel på att det finns extrauppgifter, av såväl svårare som repeterande karaktär, inom matematiken. I andra ämnen kan eleverna, när de är färdiga få göra lite olika saker, såsom gå ut på rast, läsa bänkbok eller arbeta ikapp i annat ämne. Lärarna framför en liknande bild som eleverna och tillför att de tycker det är svårt att utmana och leda de elever som lätt når målen, framför allt i de större och åldersintegrerade klasserna där eleverna kan befinna sig på vitt skilda nivåer i kunskapsutvecklingen. Tillsynen visar dock att denna svårighet att leda och stimulera de elever som lätt når målen även finns i de åldershomogena klasserna, samtidigt som lärarna uttrycker att individanpassning är en viktig fråga för dem och att de för flera pedagogiska diskussioner om detta. I intervju med rektorn framkommer att denne även sett detta som ett utvecklingsområde och arbetar med olika åtgärder för att möta elevernas behov av ledning och stimulans.

Flygelskolan består av två flyglar och inom respektive flygel finns arbetslag som träffas varje vecka för bland annat pedagogiska samtal. Inom de åldersintegrerade klasserna (F-1 och 2-3) samarbetar lärarna och organiserar utbildningen inom respektive arbetslag mot de nationella målen. I intervju med lä-

rare framkommer att samverkan inom skolenheten främst förs inom respektive arbetslag och de upplever det som att skolan består av två skolor.

I årskurserna 4 och 5, som är åldershomogent organiserade, arbetar även lärare från Östratornskolan. Dessa lärare tillhör inte Flygelskolans arbetslag och det finns inga organiserade möten mellan lärarna från de bägge skolenheterna. Det finns, enligt lärarna, väldigt lite samverkan mellan dessa elevers lärare. I intervju med lärare framför de att lärarna från den andra skolenheten kommer in och gästspelar under en lektion och att de inte har tid att prata om hur de kan dra nytta av varandras undervisning. Som exempel på svårigheter i samverkan framför eleverna i årskurs 4 och 5 att de sällan arbetar ämnesövergripande i tema, något de tycker de gjort i tidigare årskurser och då med ett mer aktivt inflytande. Av intervjuer med lärare och rektorn framgår att samverkan mellan skolenheterna behöver utvecklas för att gynna elevernas utbildning och för att undervisningen ska kunna samordnas i exempelvis ämnesövergripande form. Även samverkan inom skolenheten behöver bli bättre tycker såväl rektor som lärare. Detta för att kunna skapa en bättre helhet för eleverna i deras utbildning.

Även om lärarna anstränger sig för att möta samtliga elever och anpassa undervisningen till deras behov, behöver undervisningen utvecklas så att elever som lätt når målen ges ledning och stimulans att utvecklas vidare. De två arbetslag som skolan är organiserad i bedriver ett visst samarbete inom gruppen, men samverkan inom skolenheten och med Östratornskolan behöver förbättras. Detta för att kunna ge eleverna en mer sammanhållen utbildning och underlätta elevernas väg mot de nationella målen.

Rektorn ska därför se till att utbildningen utvecklas så att lärare ger de elever som lätt når kunskapskraven som minst ska uppnås ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling. Rektorn ska vidare se till att lärarna samverkar i arbetet med att nå utbildningsmålen.

Författning

3 kap. 3 § skollagen

Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, Kunskaper, riktlinjer

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Lunds kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Eleverna ska ha ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Motivering

Av skollagen framgår att elever ska ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen. Informationen och formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Av läroplanen framgår att läraren ska utgå från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inläring och för sitt arbete i skolan. Vidare ska läraren svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad. Rektorn har, enligt läroplanen, ett särskilt ansvar för att skolans arbetsformer utvecklas så ett aktivt elevinflytande gynnas.

Av intervjuer med lärare och elever framgår att det varierar mellan lärare i vilken utsträckning eleverna ges möjlighet till inflytande. Eleverna menar att läraren står för det mesta av planeringen och så även över urvalet av innehåll i undervisningen. De kan ibland få påverka hur arbetet genomförs och hur de ska examineras, men eleverna ges sällan möjlighet till inflytande över innehållet i undervisningen. Eleverna i de högre årskurserna framför även att de tycker att de hade mer att säga till om angående undervisningens utformning i tidigare årskurser, vilket pekar på att inflytandet inte helt anpassas utifrån ålder och mognad. Lärarna anser att arbetet med elevernas inflytande är ett utvecklingsområde och ser att de tidigare jobbade mer aktivt med detta. Lärarna har också sett att det finns skillnader inom skolan hur arbetet med elevernas inflytande genomförs. I intervju med rektorn framför denne att det finns skillnader inom skolan, men lyfter även fram att skolenheten, genom bland annat det kommunövergripande utvecklingsarbetet Bedömning För Lärande (BFL), diskuterar frågor som handlar om hur skolenheten kan konkretisera arbetet med elevernas inflytande över undervisningen.

Även om det formella inflytandet genom exempelvis klass- och elevråd fungerar behöver skolenheten ta ett samlat grepp om elevernas inflytande över den reella undervisningen. I den regelbundna tillsynen år 2009 riktade Skolinspektionen kritik mot Flygelskolan och bedömde att skolan måste arbeta mer aktivt med att ge elever möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet. Eftersom liknande kritik lyftes vid Skolinspektions tillsyn 2009, behöver skolenheten intensifiera arbetet med elevernas inflytande.

Rektorn ska därför se till att lärarna ger eleverna ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Författning

4 kap. 9 § skollagen

Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, 2.8
Rektorns ansvar

Bedömning och betygssättning**Bedömning**

Lunds kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom
bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Omdömena i de skriftliga individuella utvecklingsplanerna ska avse
elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de äm-
nen eleven får undervisning i.
- I den individuella utvecklingsplanen ska det framgå vilka insatser som
behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så
långt som möjligt.

Motivering

Enligt skollagen ska eleven och elevens vårdnadshavare fortlöpande informeras om elevens utveckling. I årskurs 1–5 ska läraren en gång per läsår, vid ett av utvecklingssamtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i, och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Enligt skolförordningen ska eleverna genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna når de kunskapskrav som minst ska uppnås och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen.

Vid Skolinspektionens regelbundna tillsyn år 2009 bedömdes att det var anmärkningsvärt att skolan inte hade skriftliga omdömen i alla ämnen som eleven fick undervisning i. Utifrån de exempel på skriftliga omdömen som Skolinspektionen tagit del av, i samband med denna tillsyn, framkommer att elever inte får omdömen i alla de ämnen som de har undervisning i. Det saknas i dessa ämnen även planerade insatser som skolan avser göra. Av dokumenten framgår vidare att eleven får ett skriftligt omdöme, medan skolans insats sällan syns. I de fall eleven får ett skriftligt omdöme saknas ofta en beskrivning av vilka insatser som skolan avser att genomföra för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt. Istället anges åtgärder som eleven eller hemmet ska vidta. Intervjuer med lärare och rektorn bekräftar att

arbetet med de skriftliga individuella utvecklingsplanerna behöver utvecklas. Rektorn har identifierat denna brist och informerat om att lärarna måste fylla i formulären korrekt.

Rektorn ska därför se till att eleverna får omdömen som avser deras kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i samtliga ämnen de får undervisning i. I elevens individuella utvecklingsplan ska det framgå vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas som långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Författning

3 kap. 4 § skollagen

10 kap. 13 § skollagen

5 kap 2 § skolförordningen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Lunds kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektorn ska ansvara för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.

Motivering

Enligt skollagen ansvarar rektorn för att det, under medverkan av lärare, övrig personal och elever, bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Inriktningen på detta kvalitetsarbete ska vara de nationella mål som finns för utbildningen. Enligt läroplanen ansvarar rektorn för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

Intervjuer med lärare på Flygelskolan visar att deras kännedom om elevernas måluppfyllelse främst är kopplade till de ämnen och klasser som de själva undervisar i. Tillsynen visar att lärarna har en vag uppfattning om hur kunskapsresultaten ser ut på ett skolövergripande plan och det förs inga diskussioner om skolenhetens samlade resultat utifrån de nationella målen. Istället tycks skolenheten, utifrån intervjuer med lärare och rektorn, vara uppdelad i två mindre skolor utan en samlad skolövergripande bild av elevernas resultat utifrån de nationella målen. I intervju med rektorn framkommer att denne, som nyligen tillträtt, uppmärksammat att det saknas rutiner för att systematiskt följa upp och utvärdera elevernas resultat. När innevarande läsår startade samlades personalen för att enas om ett utvecklingsområde och resultatet blev området

"trygghet". Rektorn framför att skolenheten har genomfört insatser inom området trygghet men tycker att det varit svårt att få in lärarna i arbetet med uppföljning av resultat.

Även om rektorn försökt skapa rutiner för ett systematiskt kvalitetsarbete sker ännu inga systematiska uppföljningar av skolenhetens resultat i alla ämnen. I likhet med tidigare tillsyn (år 2009) finner Skolinspektionen att skolenhetens rektor behöver ta ansvar för att tillsammans med lärarna utveckla arbetet med att systematiskt utvärdera, skapa åtgärder och följa upp resultaten.

Rektorn behöver därför se till att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Kvalitetsarbetet ska vidare genomföras under medverkan av lärare.

Författning

4 kap. 4-5 §§ skollagen

Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar

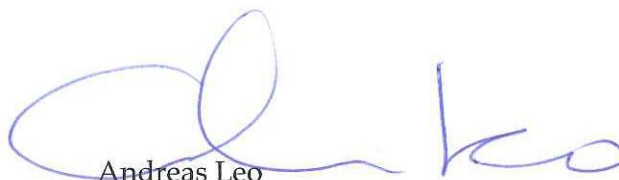
I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredare Viveka Berglund.

På Skolinspektionens vägnar

Ebba Svartz

Undervisningsråd

Andreas Leo

Utredare/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.